

**HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA**
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 008-07/23-01/14
URBROJ: 371-06-23-4
Zagreb, 9. studenoga 2023.

Hrvatska energetska regulatorna agencija na temelju članka 23. stavaka 7. i 8. Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12 i 68/18) i članka 23. stavka 6. točke 2. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/13, 85/15 i 69/22), donosi sljedeće

R J E Š E N J E

Odbija se Zahtjev Domagoja Lončarevića za pristup informacijama od 10. listopada 2023., koji se odnosi na dostavu podataka o pozitivnim i negativnim dnevnim odstupanjima svih voditelja bilančnih skupina na tržištu plina od 1. svibnja 2022. do 31. kolovoza 2023., po svakom danu i na mjesečnoj bazi, za svakog voditelja bilančne skupine posebno.

O b r a z l o ž e n j e

Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje: HERA) primila je dana 10. listopada 2023. na e-mail adresu službenika za informiranje ppi@hera.hr elektroničku poruku s internetske stranice „imamopravoznati.org“ sa zahtjevom za pristup informacijama od 10. listopada 2023. (dalje: Zahtjev) kojim je Domagoj Lončarević (dalje: podnositelj Zahtjeva) od HERA-e zatražio podatke o pozitivnim i negativnim dnevnim odstupanjima svih voditelja bilančnih skupina na tržištu plina od 1. svibnja 2022. do 31. kolovoza 2023., po svakom danu i na mjesečnoj bazi (u .xls ili sličnom formatu, ne pdf), i to za svakog voditelja bilančne skupine posebno.

Pisani zahtjev korisnika prava sadrži sve potrebne podatke navedene u članku 18. stavku 3. Zakona o pravu na pristup informacijama.

Prema odredbama Zakona o regulaciji energetske djelatnosti („Narodne novine“, broj 120/12 i 68/18 – dalje ZRED) osnivač HERA-e je Republika Hrvatska (članak 8.), njezini su poslovi od interesa za Republiku Hrvatsku, a HERA ih obavlja na temelju javne ovlasti (članak 9.).

Javne ovlasti HERA-e propisane su odredbama članka 11. stavka 1. ZRED-a, dok je člankom 14. točkom 5. ZRED-a propisano, između ostaloga, da HERA u obavljanju poslova ima ovlast javno objavljivati podatke o transakcijama vezanim za ugovore između tržišnih sudionika na tržištu električne energije i prirodnog plina te između tržišnih sudionika i operatora sustava, uz poštivanje povjerljivosti komercijalno osjetljivih podataka i identiteta pojedinih tržišnih sudionika.

Zakonom o tržištu plina („Narodne novine“, broj 18/18 i 23/20 – dalje: ZTP), a u vezi s predmetom Zahtjeva, uređuje se, između ostaloga, organiziranje tržišta plina, organiziranje i funkcioniranje plinskog sektora, model bilančnih skupina i otvoren pristup tržištu plina, te se uređuju prava i obveze energetskih subjekata sudionika na tržištu plina i nadležnosti HERA-e.

Člankom 11. ZTP-a uređuje se tajnost podataka i zaštita komercijalno osjetljivih informacija te se, između ostaloga, propisuje da su sudionici na tržištu plina i HERA dužni osigurati tajnost povjerljivih poslovnih podataka o vlastitim aktivnostima, a koje mogu biti komercijalno korisne trećim stranama, ili podataka koje saznaju od drugih energetskih subjekata i krajnjih kupaca, osim ako prema odredbama ZTP-a ili drugih posebnih zakona i propisa nisu ovlašteni ili dužni podatke javno objaviti ili ih priopćiti nadležnim državnim tijelima (stavak 1.), kao i da HERA može odlučiti da neke od tih informacija stavi na raspolaganje sudionicima na tržištu, pod uvjetom da se ne otkriju komercijalno osjetljive informacije o pojedinim sudionicima na tržištu ili pojedinim transakcijama (stavak 11.).

Obračune odstupanja bilančnih skupina i ostale obračune propisane Pravilima o organizaciji tržišta plina, vezane za komercijalni aspekt uravnoteženja, provodi Hrvatski operator tržišta energije d.o.o. (dalje: HROTE) i dostavlja voditelju bilančne skupine.

Na temelju članka 15. Pravila o organizaciji tržišta plina („Narodne novine“, br. 50/18 i 154/22), HROTE je dužan obračun naknade za dnevno odstupanje svih bilančnih skupina dostaviti HERA-i do 25. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Prema javno objavljenim podacima iz Registra voditelja bilančnih skupina, kojega organizira i vodi HROTE, a koji je objavljen na poveznici: <https://www.hrote.hr/registar-vbs>, trenutno je u Republici Hrvatskoj registriran 31 voditelj bilančnih skupina.

Za praćenje tržišta plina i vođenje postupaka nadzora tržišta plina važno je istaknuti da HERA analizira poslovno osjetljive podatke, s kojima postupa s dužnom pažnjom, a budući da bi njihovo nekontrolirano distribuiranje moglo prouzročiti štetu kako energetskim subjektima tako i kupcima energije.

Člankom 3. Zakona o pravu na pristup informacijama proklamira se da je cilj navedenog Zakona omogućiti i osigurati ostvarivanje Ustavom Republike Hrvatske zajamčenog prava na pristup informacijama fizičkim i pravnim osobama putem otvorenosti i javnosti djelovanja tijela javne vlasti.

Člankom 6. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano je da su sve informacije dostupne svakoj domaćoj ili stranoj fizičkoj i pravnoj osobi u skladu s uvjetima i ograničenjima iz toga Zakona, a ograničenja su propisana člankom 15. navedenog Zakona.

Člankom 15. stavkom 2. i stavkom 3. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano je:

„(2) *Tijela javne vlasti mogu ograničiti pristup informaciji:*

- 1) ako je informacija klasificirana stupnjem tajnosti, sukladno zakonu kojim se uređuje tajnost podataka;*
- 2) ako je informacija poslovna ili profesionalna tajna, sukladno zakonu;*
- 3) ako je informacija porezna tajna, sukladno zakonu;*
- 4) ako je informacija zaštićena zakonom kojim se uređuje područje zaštite osobnih podataka;*
- 5) ako je informacija zaštićena propisima kojima se uređuje pravo intelektualnog vlasništva, osim u slučaju izričitoga pisanog pristanka nositelja prava;*
- 6) ako je pristup informaciji ograničen sukladno međunarodnim ugovorima ili se radi o informaciji nastaloj u postupku sklapanja ili pristupanja međunarodnim ugovorima ili pregovora s drugim državama ili međunarodnim organizacijama, do završetka postupka, ili se radi o informaciji nastaloj u području održavanja diplomatskih odnosa;*

7) u ostalim slučajevima utvrđenim zakonom.

(3) Tijela javne vlasti mogu ograničiti pristup informaciji ako postoje osnove sumnje da bi njezino objavljivanje:

1) onemogućilo učinkovito, neovisno i nepristrano vođenje sudskog, upravnog ili drugog pravno uređenog postupka, izvršenje sudske odluke ili kazne;

2) onemogućilo rad tijela koja obavljaju upravni nadzor, inspeksijski nadzor, odnosno nadzor zakonitosti. “.

Člankom 16. stavkom 1. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano je da je tijelo javne vlasti nadležno za postupanje po zahtjevu za pristup informaciji iz članka 15. stavka 2. točke 2., 3., 4., 5., 6. i 7. i stavaka 3. i 4. Zakona o pravu na pristup informacijama, dužno, prije donošenja odluke, **provesti test razmjernosti i javnog interesa**. Nadalje, člankom 16. stavkom 2. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano je da je kod provođenja testa razmjernosti i javnog interesa tijelo javne vlasti dužno utvrditi:

- da li se pristup informaciji može ograničiti radi zaštite nekog od zaštićenih interesa iz članka 15. stavka 2., 3. i 4. Zakona o pravu na pristup informacijama
- da li bi omogućavanjem pristupa traženoj informaciji u svakom pojedinom slučaju taj interes bio ozbiljno povrijeđen te
- da li prevladava potreba zaštite prava na ograničenje ili javni interes; ako prevladava javni interes u odnosu na štetu po zaštićene interese, informacija će se učiniti dostupnom.

Člankom 5. stavkom 1. točkom 7. Zakona o pravu na pristup informacijama propisano je da je test razmjernosti i javnog interesa **procjena razmjernosti** između razloga za omogućavanje pristupa informaciji i razloga za ograničenje te omogućavanje pristupa informaciji ako prevladava javni interes.

Postupajući u skladu s gore navedenim odredbama, HERA je provela test razmjernosti i javnog interesa, rezultat kojega je bio zaključak da u konkretnom slučaju u odnosu na zatraženu dostavu podataka o pozitivnim i negativnim dnevnim odstupanjima svih voditelja bilančnih skupina na tržištu plina od 1. svibnja 2022. do 31. kolovoza 2023., po svakom danu i na mjesečnoj bazi za svakog voditelja bilančne skupine posebno, prevladava potreba zaštite prava na ograničenje nad javnim interesom, a imajući u vidu:

- da se radi o komercijalno osjetljivim informacijama o aktivnostima sudionika na tržištu plina i transakcijama na tržištu plina čijim bi objavljivanjem mogle nastati štetne posljedice na gospodarske interese sudionika na tržištu plina, kao i da se radi o komercijalno osjetljivim informacijama koje mogu biti komercijalno korisne trećim stranama, a koje informacije su zaštićene odredbom članka 11. ZTP-a
- da bi se objavljivanjem zatraženih informacija onemogućilo učinkovito, neovisno i nepristrano vođenje postupka analize tržišta plina, koji provodi HERA nakon dostavljanja obavijesti operatora tržišta plina o obračunima bilančnih skupina, a budući da je istim obuhvaćeno i razdoblje za koje je podnositelj Zahtjeva zatražio informacije.

Imajući u vidu sve naprijed iznijeto, a na temelju članka 23. stavka 6. točke 2. Zakona o pravu na pristup informacijama, odlučeno je kao u izreci ovoga Rješenja.

Zamjenik predsjednika Upravnog vijeća

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ovoga Rješenja podnositelj Zahtjeva može izjaviti žalbu Povjereniku za informiranje u roku od 15 dana od dana dostave ovoga Rješenja. Žalba se podnosi putem prvostupanjskog tijela.